

Šrobárova 2, 041 80 Košice
IČO: 00397768, IČ DPH: SK2021157050
tel.: +421 55 / 62 226 08, fax: 055 / 62 281 09
e-mail: rektor@upjs.sk, <http://www.upjs.sk>

V Košiciach, 20.2.2020

Oponentský posudok na habilitačnú prácu MUDr. Jozefa Beňačku, PhD., MBA v odbore habilitačného konania 7.4.2 verejné zdravotníctvo v zmysle Vyhl.6/2005 Z.z. o habilitácii docentov a vymenúvaní profesorov a v zmysle Uznesenia č.8 - VR TU v Trnave 1/2014 zo dňa 19.3.2014.

Študijný odbor: **7.4.2 Verejné zdravotníctvo**

Akad. rok: 2019/2020

Autor habilitačnej práce: MUDr. Jozef Beňačka, PhD., MBA

Názov habilitačnej práce: Vybrané charakteristiky kvality života osôb s arteriálnou hypertenziou ako markery miery aterosklerotického postihnutia kardiovaskulárneho systému

Oponent: prof. MUDr. Pavol Jarčuška, PhD.

Pracovisko oponenta: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Lekárska fakulta, Klinika infektológie a cestovnej medicíny

Aktuálnosť zvolenej témy:

MUDr. Jozef Beňačka, PhD., MBA si zvolil mimoriadne aktuálnu a zaujímavú tému svojej habilitačnej práce. Problematika sexuálnej dysfunkcie – erektilnej dysfunkcie je mimoriadne aktuálna nielen z medicínskeho ale i ekonomického, sociálneho, právneho a verejno-zdravotníckeho hľadiska. Včasná diagnostika erektilnej dysfunkcie ako markera poškodenia endotelu môže predstavovať z pohľadu verejného zdravotníctva optimálny nástroj na predchádzanie neskorým komplikáciám u hypertonikov a pacientov s metabolickými poruchami.

Formálna stránka práce:

Habilitačná práca je napísaná na 172 stranách, je členená do 9 kapitol, ktoré sú všeobecné a 3 kapitol praktickej časti, ktoré využívajú vlastné výsledky (vrátane odporúčenia pre prax, záveru) a zoznamu použitej literatúry a použitých príloh vrátane vzorov dotazníkov. Práca spĺňa všetky kritériá podľa § 13 Vyhlášky 131/1997 a Metodického usmernenia č. 56/2011 MŠVVaŠ SR.

Je písaná zrozumiteľným štýlom. V práci je minimum nepresností, napr. na str. 92 v tabuľke č. 6 chýba údaj za desatinným miestom. Citácia použitej literatúry je v súlade s platnými normami, prínosom by bolo, ak by bol zoznam použitej literatúry aj číslovaný. Za isté negatívum možno pokladať fakt, že pomerne málo citovaných prác je z obdobia posledných 5-tich rokov, citácie slovenských a českých autorov sú primerané. Súčasťou práce je zoznam skratiek, tabuliek a grafov, vhodné by bolo uviesť aj zoznam použitých príloh v závere práce. Ak bol dotazník použitý viackrát, opakuje sa v zozname príloh. Práca obsahuje 6 grafov a 38 tabuliek. Priložený je zoznam použitých skratiek.

Splnenie vytýčeného cieľa:

Autor si zvolil 2 hlavné ciele práce a 6 prieskumných cieľov, ktoré splnil. Ciele sú vhodne zvolené a sú zamerané na kvalitu života pacientov s hypertenziou, posúdenie verejno-zdravotníckych aspektov intervencie – predovšetkým kontaktnej a telefonickej intervencie sestrou.

Stanovené ciele autor splnil a primerane ich splnenie komentoval v diskusii.

Metódy spracovania:

Výberový súbor pacientov obsahoval 2 fázy – obdobie rokov 2013/2014 a 2018, každá fáza mala podskupiny probandov - bez orgánovej dysfunkcie a s orgánovou dysfunkciou, podobne ako podskupiny bez intervencie a s intervenciou. V roku 2013/2014 bolo do vyhodnocovania zapojených 200 pacientov, 100 s orgánovou dysfunkciou a 100 bez orgánovej dysfunkcie. Pritom v každom súbore bola polovica pacientov s intervenciou a polovica bez intervencie, k výberu do týchto podskupín bolo použité losovanie. V druhej fáze, ktorá prebehla v mesiacoch január až jún 2018 bolo sledovaných 90 pacientov z obdobia rokov 2013/2014 a 138 nových pacientov s hypertenziou trvajúcou viac ako rok. K zberu údajov autor použil štandardizované dotazníky, ktoré koreloval so základnými klinickými a demografickými údajmi pacientov. Všetky údaje boli prevedené do číselnej podoby tak, aby mohli byť štatisticky vyhodnotené.

Ku štatistickému vyhodnoteniu autor použil primerané štatistické metódy - deskriptívna štatistická analýza, Kolmogorov- Smirnovov test a Shapiro-Wilkov test. Pre hodnotenie štatistickej významnosti skúmaných javov a súvislostí autor použil Studentov parametrický T test a Mann- Whitneyov test.

V použitých dotazníkoch, ktoré sú štandardizované mi chýbajú behaviorálne demografické údaje a údaje o sexuálnom živote pacientov. Súčasťou by mal byť nejaký validovaný dotazník o sexuálnom

správaní, ktorý by obsahoval údaje o partnerskom vzťahu, počte sexuálnych partnerov, druhoch a typoch sexuálnych aktivít, používaní podporných prostriedkov a p údaje o sexuálnej orientácii (napr. GRISS dotazník, WTM dotazník a pod...). Behaviorálne faktory významným spôsobom ovplyvňujú erektilnú dysfunkciu ED). Nakoľko priemerný vek pacientov v štúdií je viac ako 65 rokov, pričom najstarší pacient má 80 rokov, nemožno predpokladať, že všetci pacienti mali v čase štúdie sexuálny styk. V zaradovacích kritériách však nevidím údaj o nutnosti sexuálneho styku, ktorý je nutný k vyplneniu dotazníka a ku určeniu ED skóre. Navyše tento dotazník nie je vhodný pre mužov, ktorí majú sex s mužmi (min. 4, max. 15% mužskej populácie).

Výsledky práce a prínos nových poznatkov:

Práca monitoruje verejno-zdravotnícke aspekty manažmentu erektilnej dysfunkcie s intervenciou alebo bez intervencie zdravotnou sestrou u pacientov s hypertenziou. Autor v obmedzenej miere dokumentoval prospešnosť intervencie zdravotnej sestry formou cieleného pohovoru a následného telefonického kontaktu. Pomerne prekvapujúcim zistením vo vstupnej analýze je, že pacienti s orgánovými komplikáciami mali kratšie predchádzajúce trvanie hypertenzie, očakávaným zistením je pokles skóre erektilnej dysfunkcie s dĺžkou trvania hypertenzie. Autor nepreukázal vplyv betablokátorov na kvalitu erekcie, popisovanú v literatúre, betablokátorov však užívali prevažne mladší pacienti.

V odporúčaní pre prax a v záveroch autor jednoznačne definuje úlohu posúdenia erektilnej dysfunkcie počas trvania hypertenzie. Analýza údajov môže pomôcť v posilnení edukácie a ďalších činností pacientov a zdravotných pracovníkov pri posúdení erektilnej dysfunkcie ako primárneho markera endotelovej dysfunkcie a tak aj prognózy pacientov s hypertenziou.

Otázka/y:

1. Bola podmienka sexuálneho styku podmienkou zaradenia pacienta do štúdie, ak nie - Koľko pacientov v sledovaní nemalo počas sledovania pohlavný styk?
2. Koľko pacientov bolo v trvalom manželskom alebo partnerskom vzťahu?
3. Koľko pacientov bolo inej ako heterosexuálnej orientácie?
4. Index erektilnej dysfunkcie je u mužov starších ako 65 rokov pomerne vysoký (v priemere 15 z 25 bodov). Vo všeobecnosti majú muži v dotazníkoch tendenciu tento údaj nadhodnocovať. Bolo ED skóre nejakým spôsobom validované?
5. Má autor k dispozícii údaje o používaní podporných prípravkov na zlepšenie ED u pacientov s hypertenziou?

6. Autor dokumentoval štatistickými metódami, že pacienti s orgánovými komplikáciami mali kratšie predchádzajúce trvanie hypertenzie. Akým spôsobom bola určovaná predchádzajúca dĺžka trvania hypertenzie? Nemohlo ísť o dlhodobo nespoznatú hypertenziu?

Vyjadrenie ku kvantitatívnym ukazovateľom podľa požiadaviek FZaSP TU v Trnave

MUDr. Jozef Beňačka, PhD., MBA spĺňa/prekračuje **všetky kritériá pre vymenovanie za docenta v odbore 7.4.2 verejné zdravotníctvo VR FZaSP TU v Trnave:**

Čl. 1 – Kvalifikačné predpoklady a pedagogická činnosť

Čl. 2 – Publikáčná činnosť Minimálna požiadavka FZaSP TU v Trnave

Čl. 3 – Ohlasy na publikačnú činnosť

Čl. 4 – Grantová činnosť

Čl. 5 – Prednášková činnosť

Záver:

Habilitačnú prácu MUDr. Jozefa Beňačku, PhD., MBA odporúčam prijať k obhajobe v študijnom odbore 7.4.2. verejné zdravotníctvo. Po úspešnej obhajobe pred VR FZaSP TU v Trnave odporúčam udeliť vedecko-pedagogický titul docent.

prof. MUDr. Pavol Jarčuška, PhD.